

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoE/28/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7814205018
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ludvika Bodnárová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7814205018.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v exekučnej veci oprávneného: T., s.r.o., T. XX, D. XX F., IČO: 35 807 598, zastúpený advokátskou kanceláriou Advocate s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 36 865 141, proti povinnému: E. F., nar. XX.X.D., bytom I. Č.. XX o vymoženie 929,55 eur s príslušenstvom, vedenej na Exekútorskom úrade súdneho exekútora JUDr. Ivana Nestora so sídlom v Bratislave, Haburská 49/A (pôvodne u súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého so sídlom v Bratislave, Záhradnícka 60, 821 08 Bratislava), pod EX 11070/14, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava č. k. 9Er/477/2014-21 zo dňa 28.11.2014 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

Účastníkom n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že na základe návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie a rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 01225/13 zo dňa 10.6.2013 požiadal súdny exekútor dňa 26.5.2014 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Vzhľadom na oznámenie súdneho exekútora o skutočnostiach, ktoré by mohli mať za následok jeho vylúčenie z predmetnej exekučnej veci súd uznesením č. k. 9Er/477/2014-12 zo dňa 30.9.2014 vylúčil súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého z vykonávania tejto exekúcie. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 9.10.2014. Oprávnený následne dňa 10.10.2014 v súlade s ust. § 30 ods. 11 Exekučného poriadku navrhol súdu vykonaním predmetnej exekúcie poveriť súdneho exekútora JUDr. Ivana Nestora, so sídlom v Bratislave, Haburská 49/A.

Súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa § 44 ods. 2, § 41 ods. 2 písm. d/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), podľa § 52 ods. 1,2,4, § 53 ods. 1, ods. 4 písm. r/ a ods. 5, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa § 44 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní a konštatoval, že zmluva o úvere účastníkov konania zo dňa 23.6.2011 je zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Uviedol, že riešenie sporov zo zmluvy je upravené v Rozhodcovskej zmluve uzavretej medzi účastníkmi konania dňa 23.6.2011 tak, že tieto budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde alebo pred príslušným súdom SR, ak žalujúca strana podá žalobu na súde. Zdôraznil, že základnou zásadou spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také ustanovenie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Za takúto neprijateľnú zmluvnú podmienku považoval súd prvého stupňa spôsob riešenia sporov podľa rozhodcovskej zmluvy. Poukázal na to, že rozhodcovská doložka je neplatná aj preto, že vyžaduje od spotrebiteľa, aby riešil spory zo zmluvy výlučne v rozhodcovskom konaní, čo je v rozpore s ustanovením

§ 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka a má za následok absolútnu neplatnosť tohto zmluvného dojednania. Uzavrel, že rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul, je neprijateľnou a absolútne neplatnou a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje zákonu a dobrým mravom. Z tohto dôvodu exekučný titul vydaný v rozhodcovskom konaní rozhodcovským súdom, ktorý založil svoju právomoc na neplatnej rozhodcovskej zmluve, nemožno považovať za spôsobilý exekučný titul vydaný v súlade so zákonom, preto návrh na vykonanie exekúcie Exekučného poriadku zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.) a zároveň má konanie inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) Vytýkal súdu prvého stupňa, že prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti podľa Exekučného poriadku s poukazom na znenie jeho ustanovenia § 44 ods. 2 a ustanovenia § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „ZRK“). Exekučný súd na základe exekučného titulu, žiadosti o udelenie poverenia a návrhu na vykonanie exekúcie posudzuje exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Formálne preskúmvanie exekučného titulu, v danom prípade rozhodcovského rozsudku sa obmedzuje na dodržanie jeho formálnych náležitostí podľa ustanovenia § 34 ZRK. Preskúmvaním materiálnej stránky zisťuje exekučný súd, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu, teda jeho dovoľenosť, možnosť a súlad s dobrými mravmi. Exekučný súd sa však musí obmedziť len na skúmanie výroku exekučného titulu, pretože zákonné ustanovenie zaväzuje skúmať rozhodcovský rozsudok, nie rozhodcovské konanie. Pritom podmienkou pre zastavenie konania je zjavný nedostatok exekučného titulu, ktorý zaväzuje k niečomu objektívne nemožnému, právom nedovoľenému alebo k niečomu, čo je v rozpore s dobrými mravmi. S poukazom na Nález ÚS SR č. ÚS 5/2000 mal za to, že exekučný súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na odôvodnení právneho posúdenia veci. Zákon o rozhodcovskom konaní umožňuje účastníkovi v prípade nesúladu takého rozsudku so zákonom podrobiť ho na návrh preskúmaniu všeobecným súdom. Napadnutým rozhodnutím však súd prvého stupňa zrušil rozhodnutie rozhodcovského súdu spôsobom, ktorý ho pozbavuje práva domáhať sa plnenia zo zmluvy. Postupom podľa § 45 ZRK exekučný súd teda nahradil konanie o žalobách o zrušenie rozhodcovských súdov exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní a navyše pozbavuje účastníka konania jeho základných práv, a to práva na prejednanie veci v civilnom dvojinstančnom konaní. Inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, je podľa oprávneného v danom prípade neúplné zistenie skutkového stavu veci súdom prvého stupňa, ktorý uviedol, že zmluvnými stranami nebola dojednaná žiadna rozhodcovská zmluva, rozhodcovská doložka. Oprávnený zdôraznil, že rozhodcovská doložka bola dohodnutá formou samostatného právneho úkonu na samostatnej listine, prípadne v niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. S poukazom na zákon č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní a na ustanovenie § 53 ods.4 písm. r/ Občianskeho zákonníka mal za to, že exekučný titul bol vydaný oprávneným orgánom, pretože povinný ako spotrebiteľ mal právo rozhodnúť sa, kde uplatní svoje právo zo zmluvy. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval, zaťažil tak konanie vadou nedostatočne zisteného skutkového stavu a v danej veci konal nad rámec zákonných ustanovení.

Súdny exekútor a povinný sa k odvolaniu oprávneného nevyjadrili, odvolanie bolo doručené súdnemu exekútorovi dňa 16.3.2015 a povinnému 17.3.2015

Napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa bolo vydané vyšším súdnym úradníkom a bolo odvolaciemu súdu predložené na rozhodnutie o odvolaní so stanoviskom sudcu súdu prvého stupňa, že odvolaniu nemieni vyhovieť v celom rozsahu podľa § 374 ods. 4 O.s.p..

Odvolací súd prejednal odvolanie oprávneného v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 a 3 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., pretože nejde o odvolanie podľa § 214 ods. 1 O.s.p., na prejednanie ktorého je potrebné nariadiť odvolacie pojednávanie (odvolanie smeruje proti uzneseniu) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

S odôvodnením napadnutého rozhodnutia sa odvolací súd stotožňuje (§ 219 ods. 2 O. s. p.). na doplnenie odôvodnenia napadnutého uznesenia a k odvolaniu oprávneného odvolací súd uvádza nasledovné:

Oprávnený v podanom odvolaní namietal predovšetkým, že exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmavej činnosti zverenej mu Exekučným poriadkom a zákonom č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní.

Podľa ustanovenia § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Súd prvého stupňa správne nevyhovel žiadosti súdneho exekútora a neudelil mu poverenie na vykonanie exekúcie. Exekučný súd je totiž povinný pri nútenom výkone rozhodnutia postupovať v medziach a v súlade so zákonom, a preto je povinný už pri žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie skúmať, či exekučný titul, na základe ktorého sa má exekúcia vykonávať, bol vydaný orgánom na to oprávneným. Ak exekučný titul bol vydaný orgánom, ktorý nemal legitimitu na vydanie rozhodcovského rozsudku, na základe takéhoto exekučného titulu nemožno viesť exekúciu proti povinnému, pretože exekučnému titulu chýba dôležitá vlastnosť, a to jeho materiálna vykonateľnosť.

Pri skúmaní, či exekučný titul bol vydaný orgánom na to oprávneným, má exekučný súd právo posúdiť aj platnosť uzavretej rozhodcovskej doložky, ak exekučným titulom v konaní je rozhodcovský rozsudok vydaný na základe tejto rozhodcovskej doložky, čo vyplýva aj z viacerých rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 1/2012 zo dňa 21.03.2012 „skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky (dohodnutej v spotrebiteľskej veci, t. j. vo veci vyplývajúcej zo spotrebiteľského právneho vzťahu, ktorým je právny vzťah založený právnou skutočnosťou - spotrebiteľskou zmluvou) súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom.

Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezávaznosť) rozhodcovského rozsudku. Takúto interpretáciu ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyžaduje účel právnej úpravy premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa tvoriacich samostatné odvetvie práva, a to spotrebiteľské právo. Týmto účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa.“ V tomto smere preto nebola odvolacia námietka oprávneného opodstatnená.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných

prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. a/ a písm. b/ citovaného zákona spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania a veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Odvolačný súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, podľa ktorého je zmluva o úvere uzatvorená medzi oprávneným a povinným zmluvou o spotrebiteľskom úvere a vzhľadom na to je na daný právny vzťah potrebné aplikovať zákon o spotrebiteľských úveroch. Oprávnený poskytol povinnému úver v rámci svojho podnikania; a povinný je zmluvnou stranou, ktorej bol ako spotrebiteľovi (fyzickej osobe) poskytnutý spotrebiteľský úver, pričom v priebehu odvolacieho konania nebolo oprávneným preukázané, že povinnému bol úver poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Súd prvého stupňa preto v danom prípade správne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa ochrany spotrebiteľa a taktiež zákon o spotrebiteľských úveroch.

Závazok povinného vyplýva zo zmluvy o úvere č. D. zo dňa 23.6.2011 uzavretej medzi účastníkmi konania, na základe ktorej oprávnený poskytol povinnému úver vo výške 350 eur a povinný sa zaviazal vrátiť úver s poplatkom 346 eur, teda sa zaviazal vrátiť celkom 696 eur. Rozhodcovská doložka nebola zakotvená priamo v zmluve o úvere a riešenie sporov pred rozhodcom nebolo uvedené ani v bode 14 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, kde je upravené len riešenie sporov zo zmluvy mediáciou. Oprávnený však predložil rozhodcovskú zmluvu, ktorú účastníci konania uzavreli dňa 23.6.2011 súčasne so zmluvou o úvere č. D..

Z čl. II bodu 1 predmetnej rozhodcovskej zmluvy uzavretej dňa 23.6.2011 vyplýva, že všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. D. uzavretej dňa 23.6.2011 vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie budú riešené a) pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde; b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (Občiansky súdny poriadok).

Súd prvého stupňa takto dohodnutú rozhodcovskú zmluvu posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku možno považovať tú, ktorá spotrebiteľa núti, aby všetky spory vzniknuté v budúcnosti z predmetnej zmluvy riešil v rozhodcovskom konaní pred konkrétne určeným rozhodcovským orgánom. O takúto zmluvnú podmienku ide aj v prípade, ak síce spotrebiteľ má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Obsah zmluvy bol dopredu daný a spotrebiteľ ju mohol len ako celok odmietnuť alebo sa jej ako celku podrobiť, pričom nič na tom nemení ani skutočnosť, že rozhodcovská zmluva bola vyhotovená na samostatnej vopred naformulovanej listine, ktorú povinný vlastnoručne podpísal, pretože je otázne, či by povinnému bol úver poskytnutý, ak by odmietol rozhodcovskú zmluvu (uzatváranú súčasne so zmluvou úverovou) podpísať. Povinný ako spotrebiteľ sa reálne vopred vzdal práva na účinnú ochranu a možnosti brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, ak žalobu na rozhodcovský súd podá oprávnený, a to či už z nevedomosti alebo nemožnosti vplývať na obsah zmluvy. Pre povinného to znamená povinnosť podrobiť sa rozhodcovskému konaniu pred súkromnou osobou, ktorú si oprávnený už predformuloval v zmluve a na výbere ktorej spotrebiteľ nemal žiadnu účasť. Vzhľadom na uvedené dohoda o riešení sporov v rozhodcovskom konaní spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného ako spotrebiteľa, preto je podľa § 53 ods. 4 písm. r/ a ods. 5 Občianskeho zákonníka od počiatku neplatná.

Súd prvého stupňa správne uviedol, že rozhodcovská doložka v zmluve o úvere je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 55/2011 zo dňa 24.02.2011, v ktorom Ústavný súd konštatoval, že „ak je zmluvná podmienka v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória a prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň týmto

vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví o plnenie z takto neprijateľnej zmluvnej podmienky. Ak by takouto zmluvnou podmienkou bola samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ (veriteľ) ju použije, v takomto prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi.“

Dôvodom zamietnutia žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bolo vyslovenie neplatnosti rozhodcovskej doložky, ktorá neoprávňovala rozhodcovský súd vo veci konať a vydať rozhodcovský rozsudok. Uvedená skutočnosť predstavuje vadu exekučného titulu, ktorú nemožno odstrániť a pre ktorú sa rozhodcovský rozsudok stáva nespôsobilým exekučným titulom. Takýto rozhodcovský rozsudok nemôže byť podkladom na vykonanie exekúcie, preto súd prvého stupňa postupoval správne, keď zamietol žiadosť súdneho exekútora na vykonanie exekúcie.

Odvolačný súd preto podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

Pre rozhodnutie o odvolaní oprávneného bolo podstatné posúdenie rozhodcovskej zmluvy a rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu, preto sa odvolací súd ďalšími odvolacími dôvodmi oprávneného nezaoberal.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. a účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože oprávnený nebol v tomto konaní úspešný a ostatným účastníkom trovy odvolacieho konania nevznikli.

Toto rozhodnutie senát prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.